

Participatieverslag: Beleidskaders grootschalige opwek

Gemeente Alphen aan den Rijn
16 april 2025

E:M+MA.

Inhoudsopgave

Samenvatting Participatietraject	2
Inleiding	3
Opzet van het participatie-traject	4
Verantwoording	6
Start & voorbereiding	7
Start en voorbereiding.....	8
Participatiefase 1: Ophalen van inzichten en wensen	10
De cijfers: participatie fase 1	11
Participatie fase 1.....	12
Voorwaarden zon.....	22
Voorwaarden wind	23
Participatiefase 2: Toetsing van de voorwaarden	24
De cijfers: participatie fase 2	25
Participatie fase 2.....	26
Communicatie.....	33
Communicatie	34

Samenvatting Participatietraject

De eerste drie maanden van 2025 heeft EMMA in opdracht van en in nauwe samenwerking met de gemeente Alphen aan den Rijn een participatietraject uitgevoerd. In totaal zijn er 1600 reacties opgehaald over welke voorwaarden inwoners belangrijk vinden voor zonnevelden en windturbines, mochten deze in de toekomst in Alphen aan den Rijn komen.

Door middel van straatgesprekken, inloopbijeenkomsten en een online vragenlijst konden inwoners hun zorgen, wensen en inzichten delen. Hoewel soms kritisch van aard waren vrijwel alle gesprekken open en prettig.

Veel inwoners geven aan dat er 'iets moet gebeuren'. Zij vinden het belangrijk dat er voldoende energie voor iedereen beschikbaar is en een deel van de inwoners vindt het belangrijk dat de energie duurzaam wordt opgewekt. Deze inwoners staan neutraal tot positief tegenover grootschalige opwek door zonnevelden en/of windturbines, maar maken zich vaak zorgen over de gevolgen ervan of geven aan dat de gemeente Alphen aan den Rijn daarvoor geen logische plek is. Enerzijds vanwege het landelijke karakter van het gebied met natuur en cultuurhistorie, en anderzijds door de relatief dichte bebouwing, waardoor een grote afstand tot woningen moeilijker te realiseren is.

Een deel van de inwoners spreekt zich volledig uit tegen zonnevelden en met name windturbines. Bij zonnevelden wordt vaak benoemd dat ze het zonde vinden van de schaarse ruimte. Bij windturbines worden vaak de effecten op natuur, gezondheid, overlast en het uitzicht benoemd. In dit traject zijn deze stemmen gehoord en meegenomen. Maar de focus ligt op de vraag: als zonnevelden en windturbines er desondanks toch moeten komen, aan welke voorwaarden moeten ze dan voldoen?

Voorwaarden zonnevelden

Inwoners zijn over het algemeen positiever over zonne-energie dan over windenergie. In gesprekken over zonnevelden wordt vaker benoemd dat het belangrijk is dat energie duurzaam is. De voorwaarden die het meest genoemd worden:

- Leg eerst de daken en industrieterreinen vol.
- Genoeg ruimte voor planten en dieren.
- De zonnevelden vallen zo min mogelijk op in het landschap.

Voorwaarden windturbines

Veel van de opbrengsten over windturbines komen samen in de voorwaarden dat windturbines op een logische plekken moeten komen. Wat inwoners als 'logische plekken' zien varieert, maar hangt vaak samen met onderstaande voorwaarden:

- Voldoende afstand tot woonkernen.
- Geen overlast (slagschaduw en geluid).
- Geen effecten op de gezondheid.
- Mijn uitzicht mag niet veranderen.
- Cultuur en/of historische plekken moeten behouden blijven.
- Genoeg ruimte voor planten en dieren.

Deze voorwaarden zijn opgehaald in de eerste participatiefase en getoetst in de tweede participatiefase. In de tweede fase onderstreepten vrijwel alle inwoners de opgehaalde voorwaarden. Daarnaast gingen we ook in gesprek over wat deze voorwaarden in de praktijk kunnen betekenen.

▪ Windturbines zo ver mogelijk van woonkernen plaatsen

Voorstel om bij de plaatsing van windturbines meer afstand te behouden op plekken waar de zon laag staat en waar vaak de wind vandaan komt, om zo overlast te beperken. Voor veel inwoners klinkt het logisch om hier rekening mee te houden. Er leven verschillende gedachten over wat de minimale afstand tot woonkernen zou moeten zijn.

▪ Zoveel mogelijk behoud van natuur en cultuurhistorische plekken

Voorstel om geen windturbines in natuurgebieden of dichtbij molenbiotopen te plaatsen. Veel inwoners geven aan dit een goed idee te vinden.

▪ Spreiding of clustering van windturbines

Inwoners vinden de keuze tussen spreiding of clustering van windturbines vaak lastig. Hierover is geen duidelijke voorkeur uitgesproken. Een deel van de inwoners geeft aan dat de politiek hierover moet beslissen.

Inleiding

De gemeente Alphen aan den Rijn werkt aan een energieneutrale gemeente. De gemeente wil dat bereiken door het realiseren van de opwek van duurzame energie, namelijk zonne- en windenergie. Om te bepalen waar en binnen welke voorwaarden zonnevelden en windturbines in de gemeente mogen komen, is er een participatietraject vormgegeven en uitgevoerd.

Om niet alleen de ruimtelijke, technische, wettelijke en landschappelijke voorwaarden mee te laten wegen in dit besluit, maar juist ook de maatschappelijke voorwaarden, heeft de gemeente in de eerste drie maanden van 2025 een participatietraject doorlopen. Het geeft college en gemeenteraad de mogelijkheid om dit zorgvuldig mee te wegen in hun besluitvorming over de zoekgebieden. In het participatietraject worden daarom geen beleidskeuzes gemaakt, maar het maakt inzichtelijk hoe vanuit de verschillende gebieden in Alphen aan den Rijn naar zonne- en windenergie gekeken wordt.

De provincie Zuid-Holland heeft onder meer aan de gemeente Alphen aan den Rijn aangegeven dat zij verantwoordelijkheid wil nemen voor het behalen van de duurzame energie doelstelling met windturbines. De gemeenteraad van Alphen aan den Rijn moet hierom in het tweede kwartaal van 2025 een besluit nemen welke voorkeursgebieden er in Alphen aan den Rijn zijn. Om de regie in eigen handen te houden, heeft de gemeenteraad besloten om dit participatietraject te starten.

In het coalitieakkoord uit 2022 staat dat grote windturbines alleen op of aan zee geplaatst worden. Het college ziet dat de wereld veranderd is en wijkt daarom af van dit punt uit het coalitieakkoord. De gemeenteraad heeft hiermee ingestemd.

Daarnaast staat de gemeente Alphen aan den Rijn voor de uitdaging om verschillende grote transitie en opgaven te realiseren, zoals de energietransitie, het woningtekort, duurzame mobiliteit en bereikbaarheid, de transitie naar een circulaire economie, landbouwtransitie en tegelijkertijd ook meer ruimte te geven aan natuur en klimaatadaptieve maatregelen. Al deze transitie en opgaven hangen met elkaar samen en zijn van invloed op elkaar. Dit onderzoekt gemeente Alphen aan den Rijn met een aantal andere gemeenten uit de regio. Dit grotere ruimtelijke vraagstuk is geen onderdeel van dit participatietraject. De opbrengsten van het participatietraject worden wel meegenomen in het zogenaamde project Toekomstbestendige landschappen en Energylane.

Opzet van het participatietraject

Het participatietraject bestond uit vier onderdelen, die elkaar deels overlapten. De eerste drie onderdelen vormen ook de basis voor de hoofdstukken vanaf pagina 7.

- Start en voorbereiding
- Participatie fase 1: Ophalen van inzichten en wensen
- Participatie fase 2: Toetsing van de voorwaarden
- Verslag en afronding

Start en voorbereiding

November 2024 – januari 2025

Tijdens deze stap hebben we een goed beeld gevormd van het vraagstuk en aandacht besteedt aan het vormgeven van het participatietraject. Dit hebben we o.a. gedaan door het uitvoeren van een deskresearch en door gesprekken te voeren met gebiedsadviseurs, dorpsoverleggen, actiegroep TurbulenT en coöperatie Energiek Alphen. Ook is de Raad geïnformeerd tijdens de raadsinformatiemarkt in november 2024 en januari 2025.

Participatie fase 1: Ophalen van inzichten en wensen

Januari – maart 2025

De eerste participatiefase stond in het teken van ophalen. Door middel van straatgesprekken, een online vragenlijst en zeven inloopbijeenkomsten in de verschillende kernen gaven we zoveel mogelijk inwoners de kans om hun wensen en zorgen over zonnevelden en windturbines te uiten. Dit heeft geleid tot een overzicht van welke voorwaarden inwoners het meest belangrijk vinden, zowel in het algemeen als gespecificeerd per kern.

De raadswerkgroep is door middel van een presentatie ingelicht over de opbrengsten. Ook de gebiedsadviseurs, dorpsoverleggen, TurbulenT en Energiek Alphen hebben een terugkoppeling gekregen.

Participatie fase 2: Toetsing van de voorwaarden

Maart – april 2025

De tweede participatiefase ging van start met een bijeenkomst voor ondernemers, belangenorganisaties en energiecoöperaties. De aanwezigen kregen een terugkoppeling van de opbrengsten en gingen in gesprek over wat zij, vanuit hun organisatie of bedrijf, zien als mogelijkheden en moeilijkheden.

Daarnaast stond het gesprek met inwoners weer centraal. Door middel van straatgesprekken in alle kernen en twee inloopbijeenkomsten toetsten we de opbrengsten uit de eerste fase. Daarbij gingen we in gesprek over wat de opbrengsten zouden kunnen betekenen in de praktijk.

De opzet van deze fase is, na afronding van de eerste participatiefase, aangepast en aangescherpt. Aanvankelijk zou het gaan om het in gesprek gaan over dilemma's en prioriteiten. Tijdens de eerste participatiefase is er echter al zoveel opgehaald, dat we deze opbrengsten wilden toetsen en een stap verder wilden brengen door in gesprek te gaan over de mogelijkheden van de voorwaarden in de praktijk.

Verslag en afronding

April 2025

In deze laatste fase wordt het participatieverslag opgeleverd. De opbrengsten worden gedeeld met de wethouder, het college en de gemeenteraad.

De gebiedsadviseurs, dorpsoverleggen, TurbulenT en Energiek Alphen worden door middel van een terugkoppeling op de hoogte gesteld van de opbrengsten.

Uitgangspunten van het participatietraject

Tijdens het participatieproces stonden vier uitgangspunten centraal.

Op zoek naar diversiteit

Opwek van duurzame energie heeft impact op het landschap, dat is onvermijdelijk. Het is daarom belangrijk om met alle betrokkenen in gesprek te gaan. Echter, niet iedereen is op dezelfde manier betrokken en kan of wil op dezelfde manier meepraten. Daarom is het belangrijk om te zorgen voor zoveel mogelijk verschillende instrumenten en activiteiten om met een zo divers mogelijke groep in gesprek te gaan. Sommige mensen willen intensief betrokken zijn en meedenken over concrete oplossingen, anderen willen vooral hun perspectief meegeven. Door de mix aan participatiemiddelen bereiken we, naast de 'usual suspects' ook het stille midden.

Een persoonlijke aanpak

Veranderingen in het landschap, bijvoorbeeld door de komst van duurzame energie in de vorm van zonnepanelen en windmolens, kan veel emotie oproepen. In dit soort situaties is het prettig om met zoveel mogelijk mensen persoonlijk een gesprek te voeren, waarin de ruimte is om door te vragen en verschillende perspectieven te delen. We zorgen dat er ruimte is voor de emoties die loskomen en zorgen dat iedereen gehoord wordt. Door ook de gemeente zelf aan het woord te laten, krijgt de gemeente – en het beleid – een gezicht.

Helderheid over het traject

We geven helderheid over hoe dit participatietraject meeweegt bij de besluitvorming over beleidskaders. Het beleidstraject is in dit geval bedoeld om college en raad in staat te stellen zo goed mogelijk afwegingen te maken. Naast de technische en ruimtelijke voorwaarden komt door dit participatietraject namelijk ook de maatschappelijke voorwaarden aan bod. Hoe die gewogen worden, is vervolgens aan college en raad.

We laten zien dat we iets doen met de uitkomsten

Het is voor deelnemers aan een participatietraject heel belangrijk dat er iets gebeurt met de uitkomsten van het traject waaraan ze deelnemen. Daarom werken we met dit participatietraject in twee fases, waarbij de eerste fase vooral gaat om het ophalen van waarden, inzichten, wensen en belangen. In de tweede fase laten we zien wat we gehoord hebben en wat de mogelijke oplossingsrichtingen en dilemma's zijn. Uiteindelijk leidt dit tot maatschappelijke voorwaarden voor zonne-energie en windenergie. Zo laten we mensen ook nadenken over de voor- en nadelen van verschillende keuzes.

Verantwoording

Dit participatieverslag is opgesteld met als doel om een zo volledig mogelijk beeld te schetsen van de voorwaarden die inwoners van Alphen aan den Rijn belangrijk vinden met betrekking tot de mogelijke komst van zonnevelden en windturbines. Het verslag weerspiegelt de inzichten, wensen en zorgen van de inwoners die wij gedurende het participatietraject hebben gesproken.

Perspectieven per kern

Om de verschillende perspectieven recht te doen, zijn de opbrengsten per kern samengevat op basis van de meest genoemde voorwaarden. De focus ligt op de punten waar de meeste overeenkomsten te vinden zijn. Zo krijgen alle kernen, ongeacht het aantal respondenten of inwoners, een gelijke weging. Dit zorgt voor een overzicht dat niet wordt beïnvloed door de grootte van een gebied of het aantal deelnemers.

Wanneer de perspectieven in een kern afwijken van het algemene beeld wordt dit in het verslag benoemd onder 'opvallendheden per kern'.

Weging van resultaten

Om tot deze weging te komen kijken we naar de opbrengsten uit de verschillende kernen en uit de verschillende participatiemiddelen. We kijken per participatiemiddel en per kern naar de meest genoemde voorwaarden. Zo wegen we iedere kern, ongeacht het aantal inwoners of het aantal respondenten, even zwaar. De keuze om per kern tot conclusies te komen, is omdat daar de meeste overeenkomsten zijn

gevonden. Daar waar het relevant is om op andere kenmerken conclusies te trekken, zoals leeftijdscategorie, hebben we dat apart aangegeven.

Aantallen en representativiteit

Het is belangrijk te benadrukken dat dit participatietraject geen representatief onderzoek is. Het doel was niet om statistische generalisaties te maken, maar om in een dialoog maatschappelijke voorwaarden helder(der) te krijgen en inzichtelijk te maken. Zodat uiteindelijk alle maatschappelijke perspectieven op tafel komen, en politiek en bestuur een goede afweging kunnen maken. Het resultaat is een helder beeld van de meningen en wensen van de circa 1600 huishoudens die aan het traject hebben deelgenomen, evenals hun zorgen en ideeën over zonne- en windenergie in Alphen aan den Rijn.

Start & voorbereiding

Start en voorbereiding

Ter voorbereiding op het participatietraject hebben we een deskresearch uitgevoerd. Daarnaast vonden er gesprekken plaats met de gebiedsadviseurs, dorpsoverleggen, coöperatie Energiek Alphen en actiegroep TurbulenT. Deze gesprekken waren erop gericht om een beeld te krijgen van wat er speelt binnen de verschillende kernen en wijken. Ook op het gebied van zonne- en windenergie.

Voordat het participatietraject van start ging is er een plan van aanpak opgesteld. Het plan van aanpak is besproken met de gebiedsadviseurs, dorpsoverleggen, TurbulenT en Energiek Alphen. Deze gesprekken vonden plaats via Teams.

Alle gesprekken dienden als kennismaking en hadden als doel om een goed beeld te krijgen van wat er speelt in de verschillende kernen. Wat leeft er? Wat typeert een bepaalde kern? Daarnaast gaf het ook een eerste verkenning over het sentiment rondom wind- en zonne-energie.

Tot slot dachten de gebiedsadviseurs, dorpsoverleggen, Energiek Alphen en TurbulenT mee over hoe zoveel mogelijk inwoners betrokken konden worden bij het participatietraject.

Op basis van alle informatie hebben wij het plan van aanpak verder aangescherpt en afgesproken gedurende het traject de gebiedsadviseurs, dorpsoverleggen, Energiek Alphen en TurbulenT op de hoogte te houden.

Gebiedsadviseurs

De gemeente Alphen aan den Rijn kent 11 gebiedsadviseurs, die 5 gebieden vertegenwoordigen. Wij hebben minimaal één adviseurs per gebied gesproken. Namelijk:

- Aarlanderveen, Boskoop en Zwammerdam
- Benthuizen, Hazerswoude-Rijndijk, Hazerswoude-Dorp en Koudekerk aan den Rijn
- Alphen Centrum
- Alphen-West (Hoorn, Kerk en Zanen en Rietveld)
- Alphen Noord (Ridderveld)

Figuur 1. Kaart Alphen aan den Rijn met de verschillende kernen

Dorpsoverleggen en belangenverenigingen

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft verschillende dorpsoverleggen en belangenverenigingen. Met de volgende partijen zijn wij in gesprek gegaan:

- Dorpsoverleg Benthuizen
- Dorpsoverleg Koudekerk aan den Rijn
- Dorpsoverleg Groenendijk
- Dorpsoverleg Hazerswoude-Rijndijk Oost
- Dorpsoverleg Hazerswoude-Dorp
- Belangenvereniging Aarlanderveen

Wij hebben eveneens contact gezocht met Belangenvereniging Zwammerdam voor een gesprek, maar hierop hebben wij geen reactie ontvangen. Daarnaast heeft Boskoop geen dorpsoverleg of belangenvereniging die het gehele gebied vertegenwoordigt, waardoor er daar ook geen gesprekken zijn gevoerd.

Energiek Alphen

Coöperatie Energiek Alphen is een lokale organisatie met vrijwilligers, die zich inzetten voor duurzame energie en energiebesparing. We hebben gesproken met enkele leden uit het bestuur van Energiek Alphen.

TurbulenT

TurbulenT is een actiegroep die zich inzet tegen de komst van 'mega windturbines langs de N11 bij Hazerswoude-Rijndijk'. We hebben gesproken met vertegenwoordigers van TurbulenT.

Figuur 2. Straatgesprekken tijdens participatiefase 1

Participatiefase 1: Ophalen van inzichten en wensen

De cijfers: participatie fase 1

Tijdens de eerste participatieronde hebben we door middel van straatgesprekken, inloopbijeenkomsten en een online vragenlijst in totaal 1479 inwoners gesproken. Zie hieronder de verdeling per kern en het percentage naar ratio aantal woningen.

Gebied / kern	Straatgesprekken	Inloopbijeenkomsten	Vragenlijst	Totaal	Aantal woningen	Percentage naar ratio aantal woningen*
Aarlanderveen	1	25	47	73	487	14,9%
Alphen-Noord	51	9	197	610	33771	1,8%
Alphen-Centrum		2	167			
Alphen-West		13	171			
Benthuizen	-	6	30	36	1477	2,4%
Boskoop	35	17	94	146	7071	2,1%
Hazerswoude-Dorp	34	21	63	118	2475	4,8%
Hazerswoude-Rijndijk	34	83	225	342	2627	13,0%
Koudekerk aan den Rijn	4	14	59	77	1778	4,3%
Zwammerdam	-	26	27	53	607	8,7%
Anders	3	3	18	24		
Totaal	162	219	1098	1479		2,94%

**Deze cijfers gaan ervan uit dat de er één persoon per huishouden heeft deelgenomen aan één van de participatieactiviteiten. Het daadwerkelijke cijfer kan lager liggen als er meerdere personen van één huishouden hebben deelgenomen. Of als inwoners aan meer dan één participatieactiviteit hebben deelgenomen.*

Participatie fase 1

Het ophalen van inzichten, zorgen en wensen stond centraal in deze eerste participatiefase. Met straatgesprekken, zeven inloopbijeenkomsten in de kernen van Alphen aan den Rijn en een online vragenlijst hebben we bijna 1500 reacties gekregen van inwoners die hun mening over zonnevelden en windmolens deelden.

Straatgesprekken

In totaal hebben we 162 gesprekken gevoerd tijdens de straatgesprekken, verspreid over 3 dagen. Bij de straatgesprekken waren medewerkers van de gemeente en EMMA aanwezig.

Straatgesprekken zijn een laagdrempelig middel om in gesprek te gaan met het 'stille midden'. Naar bijeenkomsten komen vaker mensen die voor- of tegenstander zijn van een vraagstuk en ook voor het invullen van een online vragenlijst is een bepaalde betrokkenheid met het onderwerp nodig. Straatgesprekken zorgen voor spontane gesprekken, juist ook met mensen die normaal gesproken niet zo snel naar een bijeenkomst komen of een vragenlijst invullen.

Praatplaten

Tijdens de straatgesprekken maakte we gebruik van praatplaten. Op de praatplaten stond: *Wat vindt u belangrijk rondom zonnevelden en windmolens in Alphen aan den Rijn? Laat het ons weten!* Daaronder stonden voorbeelden van uitgangspunten. De praatplaten dienden als een gesprekstarters. Door middel van het plakken van stickers konden inwoners aangeven welke voorwaarden zij het meest belangrijk vinden voor zonne- en windenergie, of wat er juist ontbreekt.

Met een bord met daarop de kaart van de gemeente Alphen aan den Rijn werd door middel van stickers bijgehouden waar mensen woonachtig zijn.

Data en locaties straatgesprekken

Zie hieronder de data en locaties waar de straatgesprekken plaatsvonden. Er hebben dus geen straatgesprekken plaatsgevonden in Aarlanderveen, Benthuisen en Zwammerdam. Hiervoor is gekozen omdat er in deze kernen minder aanloop is. We hoopten in de andere kernen bij bijvoorbeeld supermarkten of op de markt ook inwoners uit Aarlanderveen, Benthuisen en Zwammerdam te spreken.

Datum	Plaats	Locatie
Woensdag 29 januari (10:00-12:00)	Alphen aan den Rijn	Markt Thorbeckeplein
Woensdag 29 februari (13:00-15:00)	Alphen aan den Rijn	Winkelcentrum De Baronie
Vrijdag 31 januari (10:00-12:00)	Hazerswoude-Dorp	Markt Ambachtsplein
Donderdag 6 februari (10:00-12:00)	Hazerswoude-Rijndijk	Markt De Costasingel
Donderdag 6 februari (13:00-15:00)	Boskoop	Winkelstraat Boskoop

Algemene opbrengsten

De sfeer was tijdens de meeste gesprekken goed. Hoewel soms kritisch van aard, namen inwoners over het algemeen de tijd en waren de gesprekken open en prettig. Tijdens de straatgesprekken was er in veel gevallen een verschil te merken tussen de jongere en oudere generaties. Jongere inwoners gaven vaker aan dat zij zonne- en windenergie belangrijk vinden voor de toekomst. Zij vinden windturbines minder storend in het landschap. Oudere inwoners zijn vaker tegen de komst van

zonnevelden en met name windturbines. Zij maken zich meer zorgen over de gezondheidseffecten en overlast.

- *Neutralere en positievere houding:* In vergelijking met de inloopbijeenkomsten en de vragenlijst stonden inwoners over het algemeen neutraler tot positiever tegenover windenergie en met name zonne-energie. Zij geven aan dat 'er iets moet gebeuren' en dat er voldoende duurzame energie moet zijn. Hazerswoude-Rijndijk vormde hierbij een uitzondering. Veel inwoners lieten zich tijdens de straatgesprekken negatief uit over met name windenergie en gaven aan overlast te hebben van de huidige windturbines.
- *Twijfels over duurzaamheid:* Bij een aantal inwoners leeft de vraag of zonnevelden en windturbines daadwerkelijk duurzaam zijn. Ze geven aan dat er 'iets moet gebeuren' om te zorgen dat er voldoende energie is voor iedereen maar hebben zorgen over de duurzaamheid van de zonnepanelen en windturbines. Dit roept vragen op zoals: hoe kunnen zonnepanelen en windturbines gerecycled worden? Hoeveel energie kost het voordat een turbine draait? Waar worden ze geproduceerd?
- *Alternatieve mogelijkheden:* Inwoners vragen zich af of er niet andere mogelijkheden zijn, dan zonnevelden en windturbines in het Groene Hart. Voorbeelden die genoemd worden zijn: Zelf meer energie besparen, wind op zee, opwek in andere gebieden of het buitenland en kernenergie.

Algemeen zonnevelden

Inwoners zijn over het algemeen positiever over zonne-energie dan over windenergie. Er wordt vaker benoemd dat het belangrijk is dat energie duurzaam is. Daarbij geven veel inwoners wel aan dat een zonneveld zonde is van de schaarse ruimte en dat de focus eerst gericht moet zijn op zonnepanelen op daken van gebouwen en industrieterreinen.

Wanneer er een zonneveld komt vinden inwoners het erg belangrijk dat er voldoende ruimte voor planten en/of dieren blijft. Deze voorwaarde komt als enige in alle kernen in de top drie van meest genoemde voorwaarden terug.

Daarnaast moet een zonneveld zo min mogelijk opvallen in het landschap en op een logische plek staan. Het zonneveld bij de Bosrand werd een aantal keer aangehaald als voorbeeld van een logische plek. Dit wordt gezien als een stuk grond dat anders toch niet gebruikt wordt.

Regelmatig wordt gerefereerd naar eigen zonnepanelen op het woonhuis en het betalen bij het terug leveren van energie. Het voelt bij deze inwoners dan ook onlogisch om te focussen op zonnevelden. Deze inwoners geven aan dat eerst het net op orde moet zijn alvorens gekeken gaat worden naar grootschalige zonnevelden.

Opvallendheden per kern

Er zijn tijdens de straatgesprekken geen grote verschillen tussen de kernen over hoe er gedacht wordt over zonne-energie. Inwoners uit Boskoop en Alphen aan den Rijn vinden het in vergelijking met de andere kernen wat belangrijker dat energie duurzaam is. De voorwaarden die het meeste genoemd worden in alle kernen zijn:

- Genoeg ruimte voor planten en dieren;
- Het valt zo min mogelijk op in het landschap;
- De zonnevelden staan op logische plekken.

Algemeen windturbines

Over het algemeen staan inwoners negatiever tegenover windenergie en zien zij meer nadelen. Een deel van de inwoners geeft aan dat 'er iets moet gebeuren' en dat windturbines daar aan bij kunnen dragen. Een ander deel zegt dat windturbines prima zijn, maar niet hier (niet in de eigen omgeving, in de gemeente of in het Groene Hart). En tot slot is een deel van de inwoners volledig tegen de komst van turbines.

Er zijn twee voorwaarden die in alle kernen erg belangrijk worden gevonden als er wel windturbines komen: Overlast minimaliseren en de turbines moeten op een logische plek komen te staan. Inwoners geven aan zich zorgen te maken over overlast door slagschaduw en geluid die windturbines kunnen veroorzaken voor de omgeving. Inwoners vinden het erg belangrijk dat deze overlast geheel voorkomen of beperkt wordt.

Daarnaast geven inwoners regelmatig aan dat ze het belangrijk vinden dat de turbines op logische plekken staan. Dit betekent voor iedereen net wat anders, maar de afstand tot woonkernen komt in veel antwoorden terug.

Genoeg ruimte voor planten en dieren wordt nog steeds vaak benoemd, maar minder dan bij zonnevelden. Bij windturbines maken inwoners zich voornamelijk zorgen over de gevolgen voor vogels.

Een aantal deelnemers geven aan dat ze juist de combinatie van zonne- en windenergie belangrijk vinden. Een klein aantal inwoners zei dat de focus moet liggen op windenergie en niet op zonne-energie, aangezien dat minder ruimte in beslag neemt en meer energie oplevert.

Opvallendheden per kern

De opbrengsten uit de verschillende kernen lijken over het algemeen erg op elkaar. Hieronder staan de opvallendheden genoemd.

Alphen aan den Rijn en Boskoop

Inwoners geven over het algemeen vaker aan dat zij duurzame energie belangrijk vinden. Ze staan vaak neutraal tot positief tegenover zonne- en windenergie. Maar dit mag geen of minimale overlast voor de omgeving betekenen.

Hazerswoude-Dorp

In de gesprekken benoemen inwoners vaak hun zorgen omtrent gezondheid (erosie van de bladen). Dit zien we echter minder terug bij het kiezen van de voorwaarden, waarbij het beperken van overlast en de plaatsing op een logische plek vaker gekozen worden.

Hazerswoude-Rijndijk

In Hazerswoude-Rijndijk zijn veel inwoners langsgesproken naar aanleiding van onder andere een oproep van Turbulent. Veel mensen spraken zich uit tegen de eventuele komst van met name windturbines. Zij delen hun negatieve ervaringen met de turbines die langs de N11 staan en maken zich zorgen over de effecten van nieuwe turbines op de gezondheid en overlast. Ook is er in deze kern het meeste wantrouwen

tegenover de overheid/gemeente merkbaar. Dit betekent ook dat sommige inwoners uitspreken weinig vertrouwen te hebben in dit participatieproces.

Figuur 3. Straatgesprekken tijdens participatiefase 1

Inloopbijeenkomsten

In totaal waren er 219 inwoners aanwezig tijdens de zeven inloopbijeenkomsten, verspreid over de kernen. Bij de inloopbijeenkomsten waren medewerkers van de gemeente en EMMA aanwezig. Bij zes bijeenkomsten was er ook een medewerker van de provincie Zuid-Holland aanwezig om uitleg te geven over de provinciale opgave.

Inloopbijeenkomsten bieden de gelegenheid om dieper in te gaan op een vraagstuk. Er is meer tijd en ruimte om uitleg te geven en een open gesprek te voeren dan bijvoorbeeld tijdens de straatgesprekken of in de vragenlijst. Inloopbijeenkomsten

vragen wel een actieve houding vanuit inwoners, daardoor wordt er vaker een groep bereikt die al een uitgesproken mening of vragen hebben. Bij de inloopbijeenkomsten waren weinig jongeren en jongvolwassenen aanwezig.

Praatplaten

Net als tijdens de straatgesprekken werden er praatplaten gebruikt. Ditmaal was er een plaat waarop de opgave van Alphen aan den Rijn stond uitgelegd, een plaat met informatie over zonne-energie en een plaat met informatie over windenergie. Door middel van invulkaartjes (voor zon en wind) konden inwoners aangeven welke voorwaarden zij het meest belangrijk vinden en overige opmerkingen opschrijven. Met een bord met daarop de kaart van de gemeente Alphen aan den Rijn werd door middel van stickers bijgehouden waar mensen woonachtig zijn.

Data en locaties inloopbijeenkomsten

Zie hieronder de data en locaties waar de inloopbijeenkomsten plaatsvonden:

Datum	Plaats	Locatie
Maandag 10 februari, 17.00 – 21.00	Hazerswoude Rijndijk en Koudekerk	De Som
Dinsdag 11 februari, 17.00 – 21.00	Zwammerdam	De Zwanenburcht
Woensdag 12 februari, 17.00 – 21.00	Hazerswoude-Dorp	De Juffrouw
Maandag 17 februari, 17.00 – 21.00	Aarlanderveen	Het Oude Rechthuis
Woensdag 19 februari, 17.00 – 21.00	Benthuizen	De Tas
Maandag 3 maart, 17.00 – 21.00	Boskoop	De Plataan
Dinsdag 4 maart, 17.00 – 21.00	Alphen aan den Rijn	Gemeentehuis

Algemene opbrengsten

De opkomst per kern verschilde erg. Dit zegt ook veel over hoe erg het onderwerp leeft in de verschillende kernen. Zo kwamen er in Hazerswoude-Rijndijk 83 inwoners

naar de bijeenkomst. Ook in Aarlanderveen en Zwammerdam was de opkomst procentagewijs goed. In Benthuizen kwamen slechts 6 mensen langs.

Over het algemeen verliepen de gesprekken tijdens de inloopbijeenkomsten goed, ook als deze kritisch van aard waren. Inwoners namen de tijd en waren langere tijd aanwezig om met verschillende medewerkers van de gemeente, provincie en EMMA te spreken. Een aantal inwoners hadden we ook al gesproken tijdens de straatgesprekken.

De twijfels over duurzaamheid en alternatieve mogelijkheden werden ook tijdens de inloopbijeenkomsten genoemd. Redelijk veel mensen uiten hun zorgen over netcongestie. Een klein aantal inwoners benoemde kernenergie als oplossing.

Algemeen zonnevelden

Het algemene beeld over zonnevelden komt overeen met de straatgesprekken: inwoners staan minder negatief tegenover zonne-energie dan tegenover windenergie maar ze vinden zonnevelden vaak zonde van de ruimte. 'Eerst alle daken vol', wordt vaak gezegd. Waarbij mensen doelen op daken van grote gebouwen zoals parkeergarages en overheidsgebouwen. Ook industrieterreinen worden vaak genoemd. Een aantal inwoners is geheel tegen zonnevelden.

Voldoende ruimte aan planten en dieren wordt wederom erg belangrijk gevonden. Net als de plaatsing van zonnevelden op logische plekken, waarbij ze ook zo min mogelijk opvallen in het landschap.

Opvallendheden per kern

Er zijn weinig opvallendheden. Het algemene beeld sluit goed aan bij alle kernen.

Aarlanderveen

Inwoners benoemen in deze kern vaker het behoud van cultuur en/of historische plekken en geven aan dat Aarlanderveen een kroonjuweel is.

Zwammerdam

In deze kern benoemen inwoners dat er voldoende ruimte moet zijn voor landbouw en recreatie.

Algemeen windturbines

Inwoners maken zich het meeste zorgen over de overlast van slagschaduw en geluid, de gezondheidseffecten en dat er genoeg ruimte is voor planten en dieren. Dit speelt in vrijwel alle kernen.

In vergelijking met de straatgesprekken waren er veel inwoners volledig tegen de komst van windturbines. Of in ieder geval tegen de komst van turbines in hun omgeving. Dit werd het meeste geuit in Hazerswoude-Rijndijk en Zwammerdam.

Sommige inwoners zijn wantrouwend jegens de overheid en hebben het gevoel dat 'alles toch al besloten is'. Een klein aantal inwoners spreekt ook hun wantrouwen richting het participatieproces uit.

Opvallendheden per kern

Naast de bovengenoemde punten zijn er een aantal verschillen tussen de kernen.

Aarlanderveen

Inwoners benoemen in deze kern vaker het behoud van cultuur en/of historische plekken en geven aan dat Aarlanderveen een kroonjuweel is. Daarnaast zijn er zowel bij zonnevelden als windturbines zorgen over elektromagnetische straling.

Alphen aan den Rijn

De opbrengsten sluiten aan bij het algemene beeld.

Benthuizen

Benthuizen en Boskoop zijn de enige kernen waar gezondheid niet tot de belangrijkste voorwaarden behoort. In Benthuizen vinden inwoners het belangrijk dat de turbines op een logische plek staan en dat inwoners kunnen meeprofiteren.

Boskoop

Benthuizen en Boskoop zijn de enige kernen waar gezondheid niet tot de belangrijkste voorwaarden behoort. In Boskoop vinden inwoners het belangrijk dat de energie duurzaam is en dat inwoners kunnen meebeslissen over het ontwerp.

Hazerswoude-Dorp

De opbrengsten sluiten aan bij het algemene beeld.

Hazerswoude-Rijndijk

Er is een grote opkomst tijdens de inloopbijeenkomst in Hazerswoude-Rijndijk. Actiegroep Turbulent heeft inwoners extra geattendeerd op de bijeenkomst. Veel inwoners zijn geheel tegen windturbines, of in ieder geval tegen windturbines bij de N11. Ze benoemen de overlast die zij ervaren van de huidige turbines. Er zijn gezondheidszorgen over Bisfenol A.

Zwammerdam

Zowel voor zonnevelden als windturbines vinden inwoners voldoende ruimte voor planten en dieren de meest belangrijke voorwaarden. Bij windturbines op een gedeelde eerste plek met gezondheid.

Vragenlijst

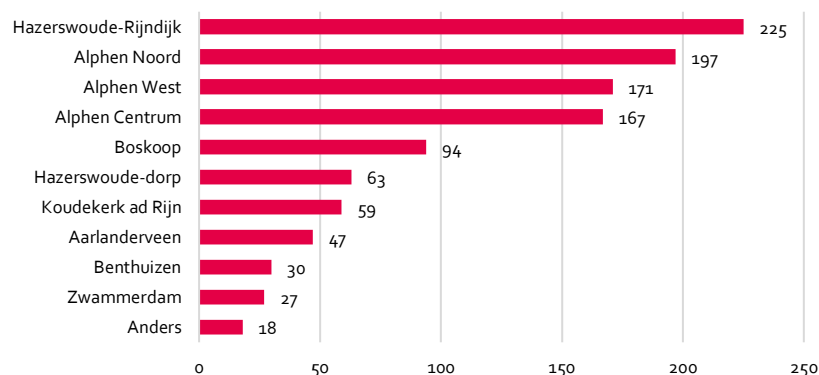
Van 23 januari tot en met 7 maart stond de vragenlijst over de 'Opwek van zonne- en windenergie in de gemeente Alphen aan den Rijn' online op de website duurzaam.alphenaandenrijn.nl. De vragenlijst is in totaal 1098 keer ingevuld.

Een vragenlijst geeft statistische informatie en is daardoor een waardevolle bron om relatief laagdrempelig een grote groep mensen te bereiken. Een vragenlijst wordt vaker ingevuld door mensen die voor- of tegenstander van een vraagstuk zijn.

Afkomstig uit

De vragenlijst is het vaakst ingevuld door inwoners uit Hazerswoude-Rijndijk (20 procent van de respondenten is afkomstig uit deze kern), gevolgd door Alphen Noord (18 procent). Wanneer we de kernen van Alphen centrum, Alphen West en Alphen Noord samenvoegen komt dit percentage op 42 procent. De vragenlijst is het minste ingevuld door inwoners uit Zwammerdam (2 procent) en Benthuizen (3 procent).

Dit moet echter afgezet worden tegen het percentage van aantal woningen per kern. Zie hiervoor de pagina 'De cijfers: participatiefase 1' op bladzijde 11. Daaruit blijkt dat tijdens het participatietraject 1,8 procent van de huishoudens in Alphen stad zijn bereikt, tegenover bijvoorbeeld 8,7 procent in Zwammerdam, 13 procent in Hazerswoude-Rijndijk en 14,9 procent in Aarlanderveen.

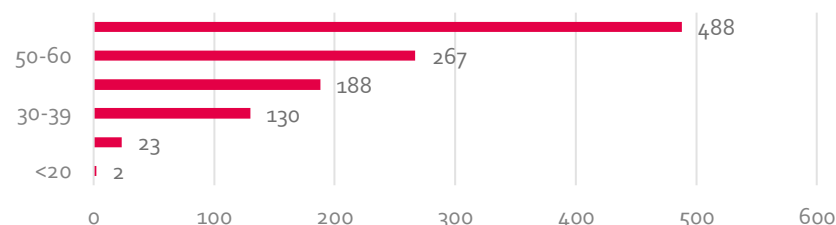
Figuur 4. Overzicht van woonkernen van respondenten

Omdat de antwoorden uit Alphen stad (Alphen centrum, Alphen West en Alphen Noord) over het algemeen niet significant verschillen, pakken wij deze in de tekst samen als Alphen aan de Rijn.

In de grafiek aan de linkerkant van deze pagina staat de categorie 'Andere'. Deze hebben we voor een groot deel kunnen onderverdelen over de andere kernen. Een voorbeeld: inwoners die een specifieke wijk invullen die onder een bepaalde kern vallen. Er waren 18 respondenten niet woonachtig in gemeente Alphen aan den Rijn. Deze antwoorden zijn uit de vragenlijst gehaald.

Leeftijd

68 procent van de respondenten is ouder dan 50 jaar. Slechts 2 procent van de respondenten is onder de 29 jaar.

Figuur 5. Overzicht van de leeftijden van respondenten

Vragen over zonnevelden

De gehele vragenlijst bestond uit 13 inhoudelijke vragen. Respondenten kregen allereerst de mogelijkheid om aan te geven aan welke woorden zij denken bij 'zonne-energie'. De antwoorden variëren van 'lelijk en duur', 'kansloos', 'niet haalbaar in Nederland' en 'schadelijk voor mens en dier' tot 'prima op daken', 'besparing', 'duurzaam' en 'toekomst'.

Daarna volgden twee vragen over de kansen en zorgen die de respondenten hebben als er in Alphen aan den Rijn meer energie met zonnevelden zou worden opgewekt.

Kansen zonnevelden

41 procent van de respondenten ziet het als een kans dat de energie opgewekt door zonnevelden duurzaam is. Hiermee wordt 'duurzaamheid' als grootste kans gezien in vrijwel alle kernen, op Benthuisen na (waar 'genoeg energie beschikbaar' als grootste kans wordt gezien) en Zwammerdam (waar (mede)eigenaarschap en 'meeprofiteren' als grootste kansen worden gezien).

Uit de vragenlijst blijkt verder dat 32 procent van de respondenten zonne-energie als een kans ziet om genoeg energie voor iedereen beschikbaar te maken. Daarnaast is er ook een groep respondenten (26 procent) die geen kansen ziet voor zonne-energie. Dit wordt het vaakst benoemd in Benthuisen, Boskoop en Hazerswoude-Dorp.

Respondenten konden ook zelf kansen aandragen onder de categorie 'andere'. Hier zijn voornamelijk zorgen genoteerd, in plaats van kansen. Een aantal mensen geeft aan dat het 'zonde van de open ruimte' is om zonnevelden neer te leggen. Vaak wordt ook genoemd dat eerst volledig de mogelijkheid van zonnepanelen op daken moet worden benut voordat er naar andere oplossingen wordt gekeken.

Zorgen zonnevelden

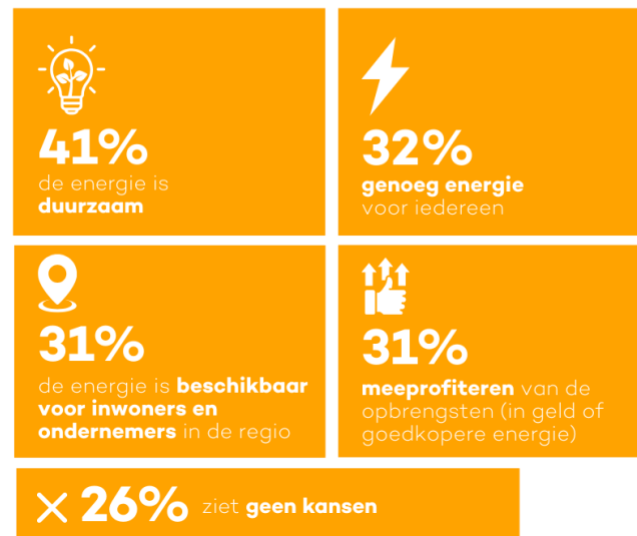
Uit de vragenlijst blijkt dat een groot deel van de respondenten (58 procent) zich zorgen maakt over voldoende ruimte voor planten en dieren. In vrijwel alle kernen wordt deze zorg het vaakst gekozen. Behalve in Zwammerdam, daar maken de meeste mensen zich zorgen over het behoud van cultuur en/of historische plekken. In Aarlanderveen maakt zowel 60 procent van de respondenten zich zorgen over planten en dieren als over cultuurhistorische plekken. In totaal geeft 39 procent van de respondenten aan zich zorgen te maken over het behoud van cultuur- en historische plekken.

Ruimte voor landbouw en woningbouw zijn ook veelgenoemde punten. Het uitzicht is voor 31 procent van de respondenten een zorgpunt. Tot slot geeft 16 procent van de respondenten aan geen zorgen te hebben over zonne-energie.

Veel antwoorden onder de categorie "andere" gaan over de belasting van het elektriciteitsnet. Daarnaast geven enkele respondenten aan dat zonne-energie minder interessant lijkt dan windenergie, met opmerkingen als "Wind is er 300 dagen van het jaar. Zon 3 dagen." Ook worden zorgen geuit over mogelijke vernielingen en diefstal van de installaties.

Zonnevelden

Kansen

Zorgen

Vragen over windturbines

De respondenten kregen dezelfde vragen over de eventuele komst van windturbines in Alphen aan den Rijn. Bij de open vraag waar zij aan denken bij 'windenergie' zijn veelal antwoorden ingevuld die te maken hebben met nadelige effecten op de natuur, gezondheidsrisico's, overlast en horizonvervuiling. In mindere mate zijn er ook respondenten die het omschrijven als 'hernieuwbaar en noodzakelijk'.

Kansen windturbines

35 procent van de respondenten ziet het als een kans dat de energie opgewekt door windturbines duurzaam is. Een voorbeeld van een opmerking daarover: "Windturbines kunnen bijdragen aan een stabiele energievoorziening, vooral als de zon niet schijnt". Daarnaast ziet 29 procent van de respondenten windturbines als een kans om genoeg energie voor iedereen beschikbaar te maken.

38 procent van de respondenten geeft aan geen kansen te zien in windenergie. Een voorbeeld van een opmerking daarover: 'Ik zie geen enkele kans, zet de windmolens op zee'.

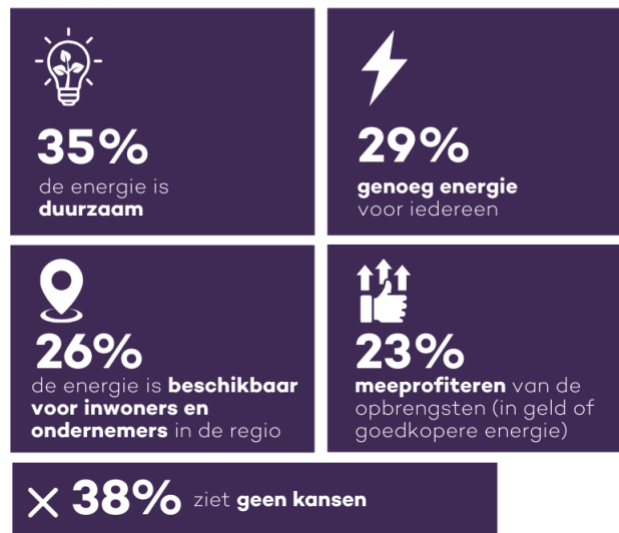
Zorgen windturbines

Uit de vragenlijst blijkt dat 53 procent van de inwoners zich zorgen maakt over het veranderen van hun uitzicht door windturbines. Dit wordt in alle kernen het meest genoemd als zorg, behalve in Hazerswoude-Rijndijk en Koudekerk aan den Rijn waar zorgen rondom gezondheid op nummer 1 staan (72% en 61% van de respondenten) en in Hazerswoude-Dorp waar de meeste mensen zich zorgen maken over het behoud van cultuur en/of historische plekken (62 procent van de respondenten).

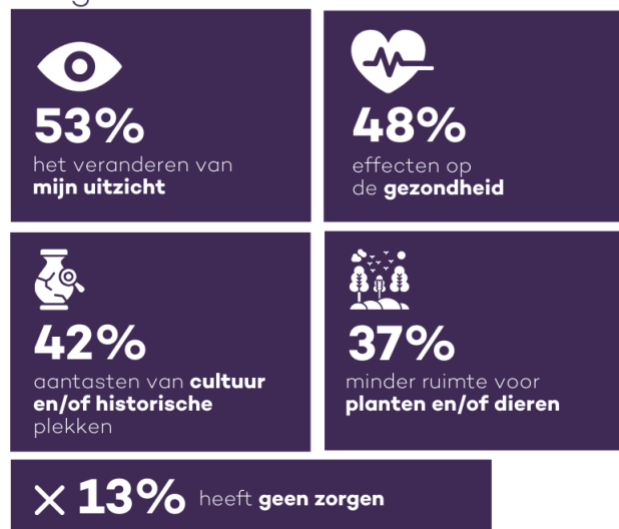
In totaal maakt 48 procent van de respondenten zich zorgen over de effecten op de gezondheid en 42 procent over het behoud van cultuur- en/of historische plekken. In Aarlanderveen is leeft deze zorg het meeste met 72 procent van de respondenten. Tot slot geeft een deel van de respondenten (13%) aan geen zorgen te hebben over windenergie.

Windturbines

Kansen

Zorgen

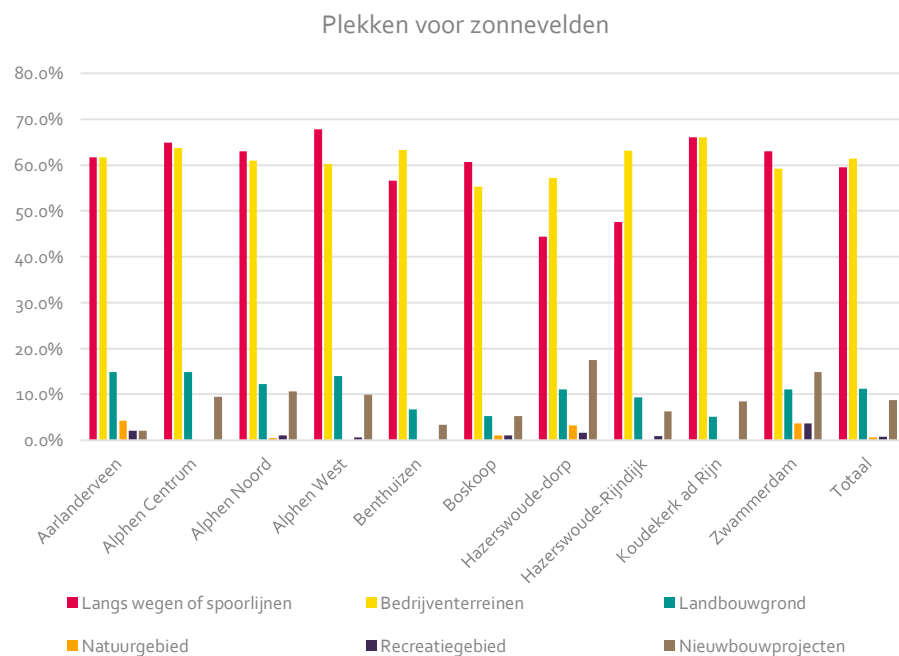

Antwoorden in de categorie "andere" waren overwegend negatief. Zo gaf iemand aan: "Windturbines horen niet in de buurt van woonwijken." Ook werden er zorgen geuit over de duurzaamheid van windenergie. Kernenergie wordt een aantal keer als alternatief genoemd.

Plekken voor zonnevelden

In de vragenlijst konden respondenten aangeven welke plek(ken) zij het meest geschikt vinden voor het plaatsen van zonnevelden. Hieruit blijkt dat in alle kernen de plekken 'spoorlijnen of langs wegen' en 'bedrijventerreinen' verreweg het meeste worden genoemd.

Respondenten hadden ook de mogelijkheid om 'andere' aan te dragen. Het overgrote deel van deze antwoorden valt onder 'op daken' of 'nergens'.

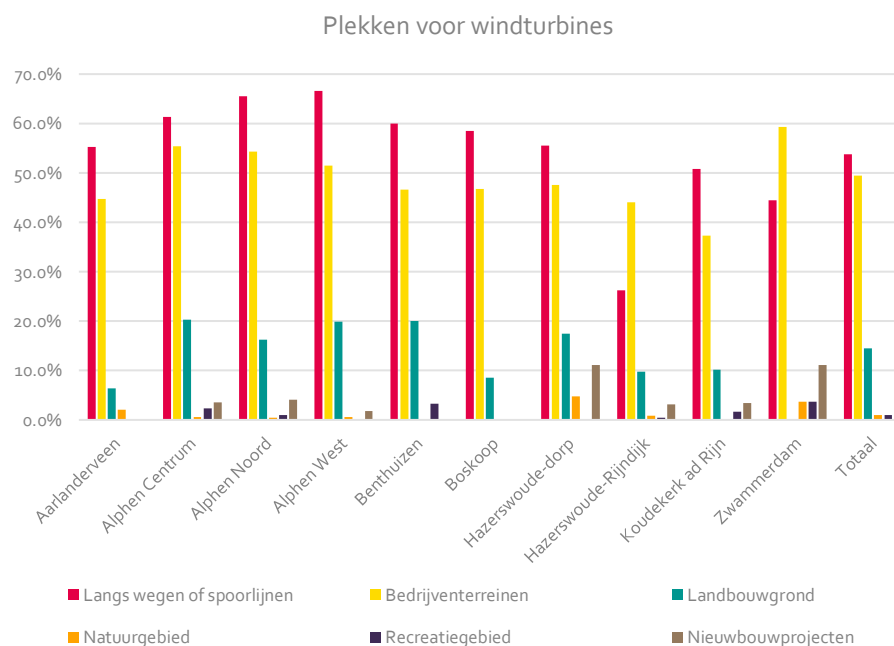
Figuur 6. Overzicht van genoemde plekken voor zonnevelden per kern

Plekken windturbines

In de vragenlijst konden respondenten ook aangeven welke plek(ken) zij het meest geschikt vinden voor het plaatsen van windturbines. Hieruit blijkt dat in alle kernen de plekken 'spoorlijnen of langs wegen' en 'bedrijventerreinen' verreweg het meeste worden genoemd.

In vergelijking met de andere kernen is er in Hazerswoude-Rijndijk een stuk minder vaak gekozen voor 'langs wegen en spoorlijnen'.

Respondenten hadden ook de mogelijkheid om op 'andere' te klikken. Het overgrote deel van deze antwoorden valt onder 'nergens'.

Figuur 7. Overzicht van genoemde plekken voor windturbines per kern

Medezeggenschap

In de vragenlijst werden inwoners gevraagd naar hun mening over (mede)eigenaarschap, meebeslissen over het ontwerp, meeprofiteren en meedenken over locaties. De vragen werden beoordeeld op een 5-puntsschaal, variërend van 1 (zeer oneens) tot 5 (zeer eens).

Over het algemeen hechten inwoners veel waarde aan het meedenken over locaties en het meebeslissen over het ontwerp. De gemiddelde score voor meedenken over locaties is 4,30, wat aangeeft dat inwoners graag betrokken willen zijn bij de keuze van locaties voor zonnevelden en windturbines. Dit is vooral duidelijk in Hazerswoude-Rijndijk, waar de score voor meedenken over locaties 4,75 is, en in Koudekerk aan den Rijn met een score van 4,44.

Meebeslissen over het ontwerp kreeg een gemiddelde score van 4,11. Inwoners van Hazerswoude-Rijndijk scoren hier het hoogst met 4,44, gevolgd door Koudekerk aan den Rijn met 4,37 en Aarlanderveen met 4,21.

Wat betreft (mede-)eigenaarschap en meeprofiteren zijn de scores iets lager, maar nog steeds boven neutraal (2.5). De gemiddelde score voor (mede-)eigenaarschap is 2,98, terwijl meeprofiteren een gemiddelde score van 3,84 heeft. Benthuisen scoort het hoogst op meeprofiteren met 4,10, gevolgd door Koudekerk aan den Rijn en Zwammerdam, beide met 4,11.

Dit laat zien dat, hoewel eigenaarschap en meeprofiteren belangrijk zijn, mensen meer waarde hechten aan directe betrokkenheid bij het ontwerp en de locatiekeuze. Meestal komen (mede-)eigenaarschap en meeprofiteren pas echt in beeld wanneer er zoeklocaties zijn aangewezen.

Voorwaarden zon

De opbrengsten uit de eerste participatiefase hebben een overzicht aan voorwaarden voor zonnevelden opgeleverd. Hiernaast staan de voorwaarden die het vaakst benoemd zijn en inwoners dus het meest belangrijk vinden als er in de toekomst zonnevelden in de gemeente Alphen aan den Rijn komen.

Er zijn ook inwoners die geheel tegen de komst van zonnevelden (in de eigen omgeving of gemeente) zijn.

**Leg eerst daken en
industrieterreinen
vol**

**Zonnevelden
moeten zo min
mogelijk opvallen in
het landschap**

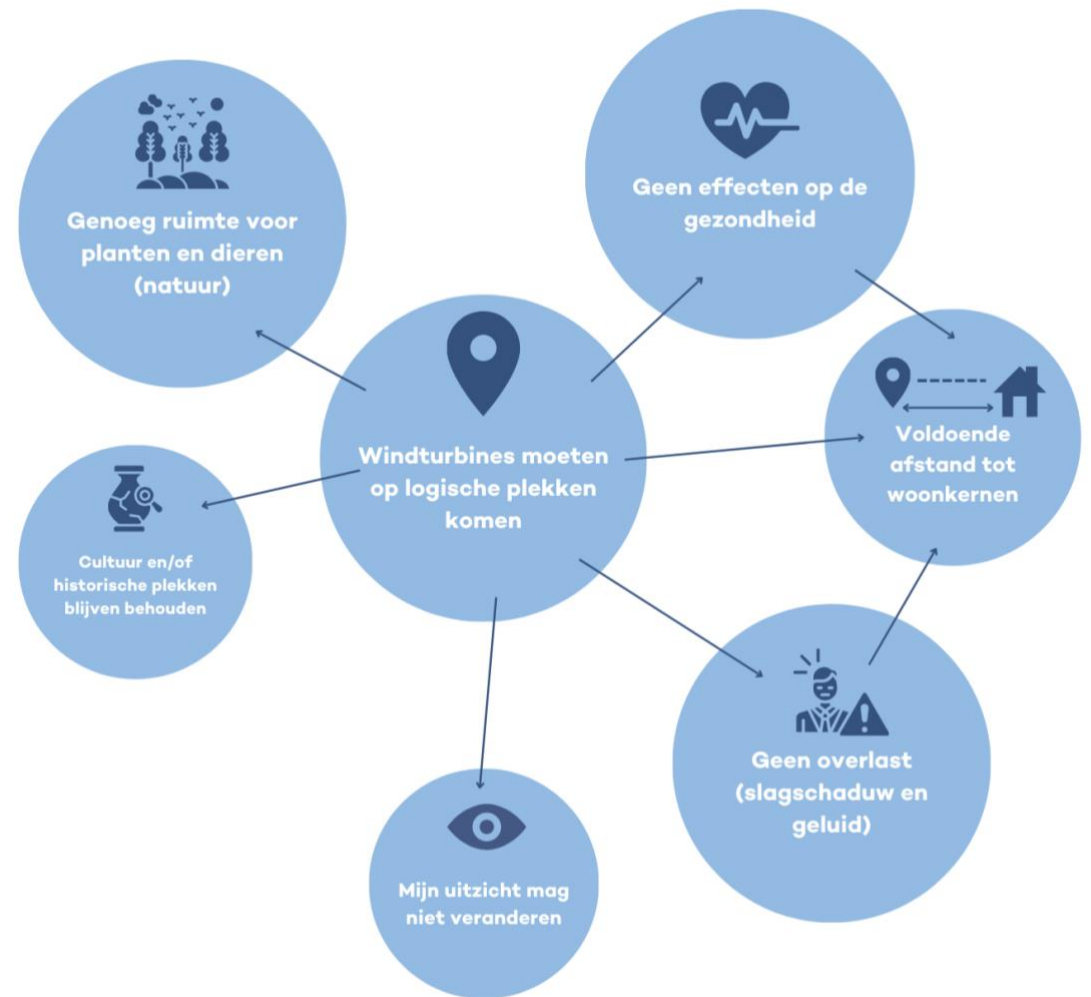

**Genoeg ruimte voor
planten en dieren
(natuur)**

Voorwaarden wind

De opbrengsten uit de eerste participatiefase hebben een overzicht aan voorwaarden voor windturbines opgeleverd. Hiernaast staan de voorwaarden die het vaakst benoemd zijn en inwoners dus het meest belangrijk vinden als er in de toekomst windturbines in de gemeente Alphen aan den Rijn komen.

Er zijn ook inwoners die geheel tegen de komst van windturbines zonnevelden (in de eigen omgeving of gemeente) zijn.

Participatiefase 2: Toetsing van de voorwaarden

De cijfers: participatie fase 2

Tijdens de tweede participatieronde hebben we door middel van straatgesprekken en twee inloopbijeenkomsten in totaal 115 inwoners gesproken. Zie hieronder de verdeling per kern en het percentage naar ratio aantal woningen.

Gebied / kern	Straatgesprekken	Inloopbijeenkomsten	Totaal	Aantal woningen	Percentage naar ratio aantal woningen*
Aarlanderveen	3		3	487	0.6%
Alphen aan den Rijn	23	1	24	33771	0.1%
Benthuizen	12		12	1477	0.8%
Boskoop	25		25	7071	0.4%
Hazerswoude-Dorp	8	4	12	2475	0,5%
Hazerswoude-Rijndijk	23	6	29	2627	1.1%
Koudekerk aan den Rijn	1		1	1778	0.1%
Zwammerdam	6	2	8	607	1.3%
Anders	1		1		
Totaal	102	13	115		

**Deze cijfers gaan ervan uit dat de er één persoon per huishouden heeft deelgenomen aan één van de participatieactiviteiten. Het daadwerkelijke cijfer kan lager liggen als er meerdere personen van één huishouden hebben deelgenomen. Of als inwoners aan meer dan één participatieactiviteit hebben deelgenomen.*

**Het kan hierbij ook gaan om inwoners die we in de eerste participatiefase al gesproken hebben.*

Participatie fase 2

De tweede participatiefase stond in het teken van toetsing en aanscherping. Door middel van een bijeenkomst voor ondernemers, belangenorganisaties en energiecoöperaties, straatgesprekken in alle kernen en twee inloopbijeenkomsten werden de opbrengsten uit de eerste participatiefase getoetst. We gingen in gesprek met inwoners over wat de opgehaalde voorwaarden kunnen betekenen in de praktijk.

Terugkoppeling

De gebiedsadviseurs, dorpsoverleggen, Energiek Alphen en Turbulent kregen op 20 maart een digitale terugkoppeling. De opbrengsten uit de eerste participatiefase werden doorgenomen en er was de gelegenheid tot het stellen van vragen. Tijdens deze terugkoppeling werd ook vooruit gekeken naar de tweede participatiefase. Op aanraden van de aanwezigen is besloten om in plaats van één inloopbijeenkomst in het gemeentehuis, twee inloopbijeenkomsten te organiseren in de centraal gelegen kernen Hazerswoude-Dorp en Zwammerdam.

Bijeenkomst voor ondernemers, belangenorganisaties en energiecoöperaties

Op 24 maart vond er een bijeenkomst voor ondernemers, belangenorganisaties en energiecoöperaties plaats in het gemeentehuis. Met 23 aanwezigen was het een goed

bezochte bijeenkomst met een vertegenwoordiging vanuit energieontwikkelaars, Energiek Alphen, ondernemers, een agrariër en een vertegenwoordiging van stichting Molenviergang Aarlanderveen. Ook Turbulent en twee raadsleden waren aanwezig. Er hadden geen natuur- of milieuorganisaties gereageerd op de uitnodiging.

Wethouder Van den Ham verzorgde het openingswoord. Daarna kregen de aanwezigen een terugkoppeling van de opbrengsten uit de eerste participatiefase. Vervolgens gingen ze in drie groepen in gesprek over wat zij, vanuit hun organisatie of bedrijf, zien als mogelijkheden en moeilijkheden voor zonnevelden en windturbines. Twee groepen bestonden voornamelijk uit energiegerelateerde partijen, de andere groep bestond uit ondernemers, een agrariër, Turbulent en de raadsleden.

De groepen kregen een aantal vragen voorgeschied. Voor de beantwoording van iedere vraag was er een kort moment waarop iedereen de tijd had om in stilte na te denken en antwoorden op post-its te schrijven. Daarna volgde een groepsgesprek waarbij de post-its besproken werden.

Waar lopen organisaties tegenaan

De deelnemers kregen ten eerste de vraag waar zij tegenaan lopen als organisatie of bedrijf als het gaat om zonne- en windenergie. In de groepen met de energiegerelateerde partijen ging het gesprek vooral over de belemmeringen die zij ervaren. Zo werd de lange doorlooptijd van besluitvorming genoemd, net als de uitdaging om grootschalige opwekprojecten financieel rendabel te maken. De deelnemers benoemden dat de nut en noodzaak van duurzame opwek onvoldoende wordt gezien door inwoners en de politiek. Hierbij werden ook de uitdagingen van de huidige politieke situatie genoemd.

Ook de moeilijkheden rondom locaties werden besproken. Enerzijds ging het om het gebrek aan geschikte locaties, anderzijds om moeilijkheden zoals grondeigenaren van aangewezen locaties die niet meewerken of locaties die moeilijk bereikbaar zijn voor turbineonderdelen. Er is dan te veel aanvullende infrastructuur nodig om tot realisatie te komen.

Tot slot gaven de energiegerelateerde partijen aan dat zij aanlopen tegen de effecten op de omgeving. Ze maken zich bijvoorbeeld zorgen over het verlies van draagvlak als nut en noodzaak niet voldoende duidelijk zijn.

In de groep met de overige partijen kwamen vooral de zorgen rondom zonne- en windenergie naar voren. Deze zorgen kwamen veelal overeen met de opbrengsten uit de eerste participatiefase onder bewoners. Hierbij werden voornamelijk de effecten op de gezondheid, overlast en beschikbare landbouwgrond benoemd. Ook de twijfels over het rendabiliteit/duurzaamheid van zonne- en windenergie, de afstand tot woningen en netcongestie werden besproken.

Waar zien organisaties mogelijkheden

Vervolgens kregen de deelnemers de vraag waar zij als organisatie of bedrijf mogelijkheden zien voor zonne- en windenergie. De energiegerelateerde partijen geven aan behoefte te hebben aan versnelde en duidelijke procedures. Er moet daarbij meer gekeken worden naar vraag en aanbod. Door in te zetten op de toekomstige energievraag kan netcongestie voorkomen worden.

De deelnemers van de energiegerelateerde partijen geven aan het belangrijk te vinden dat er een mix van energiebronnen is, dus zowel wind als zon en om te kijken naar toekomstige interventies. Bijvoorbeeld naar opslag met grote batterijen. Hierbij wordt ook het streven naar lokaal eigendom genoemd en het lokaal gebruiken van de opgewekte energie ('local for local').

In de groep met de overige partijen werd er gezegd dat de nieuwe generaties hierover moet beslissen, het gaat ten slotte over hen. Ook de ondernemers zeggen gebaat te zijn bij versnelde en duidelijke procedures. Er werd verder gepleit voor een integrale aanpak, waarbij ook gekeken wordt naar landbouw, industrie en het energiesysteem als geheel. Bij windturbines werd vooral gesproken over de afstandsnorm, de hoogte van de turbines en dat men moet kunnen meeprofiteren in verhouding tot de overlast die ervaren wordt.

In alle groepen werd de mogelijkheid om eerst zon op dak te realiseren besproken, voordat er zon op veld komt. Hier werd tegenin gebracht dat veel daken technisch niet voldoen om grote installaties zonnepanelen neer te leggen. Wanneer er

zonnevelden komen dan moeten deze kwaliteiten toevoegen aan het landschap, zoals biodiversiteit, recreatieve en economische waarden. Ook het belang van het inzetten van participatie wordt benoemd.

Beleid

Tot slot werd aan de groepen gevraagd om aan te geven wat zij graag terugzien in beleid en wat juist niet. Hierop gingen de deelnemers onder andere in gesprek over het clusteren van opwekprojecten, het kijken naar het gehele lokale energiebeleid (waar duurzame opwek een onderdeel van is), het geven van garanties over lokaal eigendom, het wegnemen van belemmeringen en het opnemen van participatieregels in beleid.

Straatgesprekken & inloopbijeenkomsten

In de tweede participatiefase stond het delen en toetsen van de opbrengsten uit de eerste fase centraal. We hielden straatgesprekken in de alle kernen en 2 inloopbijeenkomsten, in Hazerswoude-Dorp en Zwammerdam. Tijdens de straatgesprekken en inloopbijeenkomsten werden inwoners meegenomen in de opbrengsten en werd er getoetst wat inwoners daarvan vonden en of zij nog aanvullingen hadden. Daarnaast gingen we in gesprek over wat de opbrengsten zouden kunnen betekenen in de praktijk.

De gesprekken in deze participatieronde duurden vaak langer dan tijdens de straatgesprekken in de eerste fase. Inwoners namen hier over het algemeen ruim de tijd voor.

Praatplaten

Net als in de eerste ronde maakten we gebruik van praatplaten. Deze platen dienden als ondersteuning tijdens de gesprekken. De twee platen bestonden uit vier zijden. Op één zijde stond een samenvatting van de opbrengsten van fase 1. Hierop waren ook de bollen te zien, zoals in dit verslag op pagina 22 en 23. Op de achterkant hiervan stond '*Wat de opbrengsten uit fase 1 kunnen betekenen*', uiteengezet in drie punten voor windturbines. Dit zijn mogelijkheden hoe de opgehaalde voorwaarden uit de eerste participatiefase er in de praktijk uit zouden kunnen zien. Hieronder staan deze

punten beschreven, met de informatie en afbeeldingen zoals deze ook op de praatplaat stonden.

1. Windturbines zo ver mogelijk van woonkernen plaatsen.

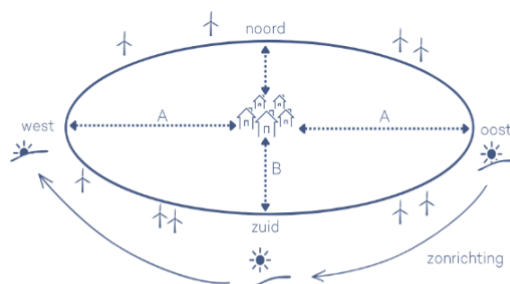
Dit punt gaat in op de voorwaarden:

- Geen effecten op de gezondheid.
- Geen overlast door slagschaduw.
- Geen overlast door geluid.

Wat dat kan beteken:

Voorstellen richting de provincie om de afstand van windturbines tot woonkern aan te passen aan de mogelijke overlast.

- Slagschaduw: Zorgen voor een grotere afstand aan de west- en oostkant om de slagschaduw zo min mogelijk te laten zijn.
- Geluid: Zorgen voor een grotere afstand aan de zuidkant van de kernen om rekening te houden met de dominante windrichting.

- A: Overlast van windturbines bestaat vooral aan de oost- en westkant van kernen, en in iets mindere mate ook aan de zuidkant. Grotere afstand aan oost- en westkant om de slagschaduw bij laagstaande zon in de winter zo veel mogelijk te voorkomen.
- B: Aan de zuidkant van kernen een grotere afstand ivm met dominante windrichting (zuidwest).

Figuur 9. Voorbeeld van afstand tot woonkern

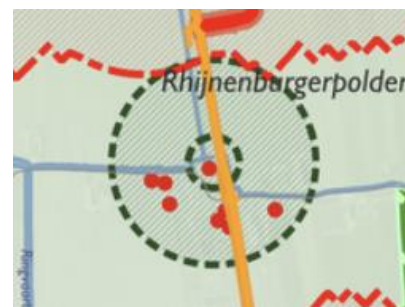
2. Zoveel mogelijk behoud van natuur en cultuurhistorische plekken.

Dit punt gaat in op de voorwaarden:

- Voldoende ruimte voor planten en dieren.
- Het behoud van cultuur en/of historische plekken.

Wat dat kan betekenen:

- Behoud cultuurhistorische plekken: Cirkels rondom de historische molens en molenbiotoop. Voorstel richting provincie om daar geen windturbines te plaatsen.
- Ruimte voor planten en dieren: Op de kaart staan de beschermde natuurgebieden aangegeven. Voorstel richting provincie om daar geen windturbines te plaatsen.

Figuur 8. Cirkel om molenbiotoop

3. Minimale overlast en verstoring van uitzicht.

Dit punt gaat in op de voorwaarden:

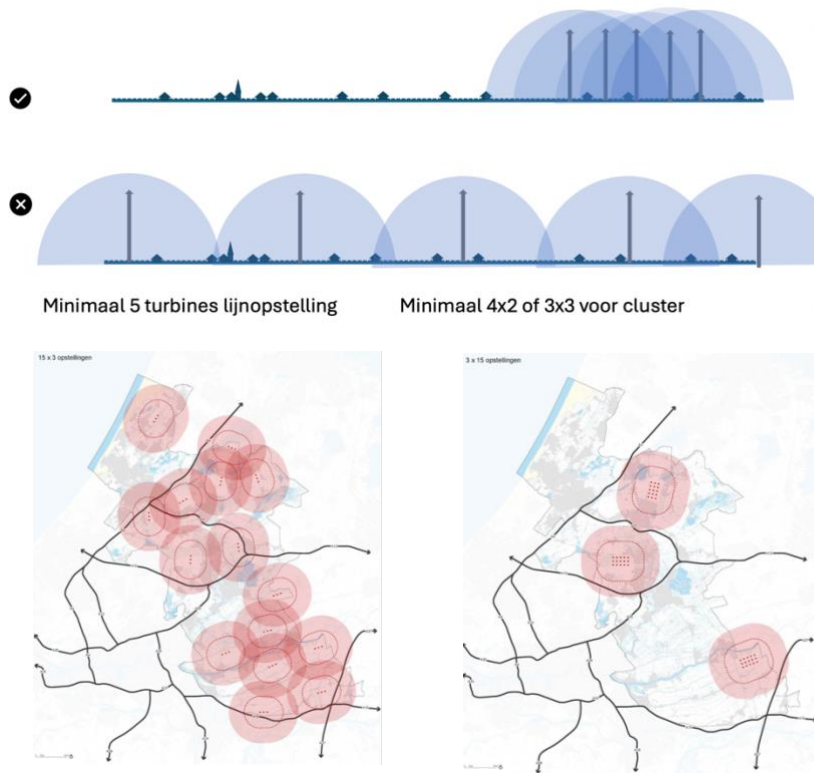
- Geen overlast.
- Geen veranderend uitzicht.

Spreiding of clustering?

De provincie heeft de voorkeur voor het clusteren van windturbines. We horen graag hoe inwoners hierover denken.

- Spreiding: Door windturbines te spreiden hebben veel inwoners een beetje overlast.

- Clustering: Door windturbines te clusteren hebben weinig mensen meer overlast. Deze kunnen gecompenseerd worden

Figuur 10. Spreiding en clustering

De andere praatplaat had aan één zijde de kaart van Alphen aan den Rijn met ingetekende woongebieden, bedrijventerreinen, molenbiotopen en natuurgebieden. De andere kant bevatte de kaart van Alphen aan den Rijn. Hier werd bijgehouden, met behulp van stickers, waar de mensen woonachtig zijn. Voor zowel de straatgesprekken als de inloopbijeenkomsten werden dezelfde platen gebruikt.

Data en locaties straatgesprekken & inloopbijeenkomsten

Zie hieronder de locaties van de straatgesprekken:

Datum	Plaats	Locatie
Woensdag 2 april 2025	9.30 - 11.30 uur Alphen aan den Rijn 12.30 - 14.30 uur Boskoop	Markt op het Thorbeckeplein Supermarkt en winkelstraat
Donderdag 3 april 2025	13.00 - 15.00 uur Hazerswoude-Rijndijk 15.30 - 17.30 uur Aarlanderveen	Markt Da Costasingel Het Oude Rechthuis (terras)
Vrijdag 4 april 2025	12.00 - 14.00 uur Hazerswoude-Dorp 14.30 - 16.30 uur Benthuizen 14.30 - 16.30 uur Zwammerdam	Markt op het Ambachtsplein Plus supermarkt Supermarkt Zwammerdam

Om zoveel mogelijk, ook werkende inwoners, de gelegenheid te bieden om deel te nemen, werden er in de avond ook twee inloopbijeenkomsten georganiseerd. In overleg met de gebiedsadviseurs en dorpsverleggen vond er één plaats aan de oostkant en één aan de westkant van de gemeente, namelijk in Hazerswoude-Dorp en Zwammerdam.

Zie hieronder de data en locaties waar de inloopbijeenkomsten plaatsvonden:

Datum	Plaats	Locatie
Donderdag 3 april	18.30 - 20.30 uur Hazerswoude-Dorp	De Juffrouw
Maandag 7 april	18.30 - 20.30 uur Zwammerdam	De Zwanenburcht

Algemene opbrengsten

De gesprekken, zowel op straat als tijdens de inloopbijeenkomsten, verliepen aangenaam. Ook wanneer deze kritisch van aard waren. Het zonnige weer zorgde voor geschikte omstandigheden om gesprekken te voeren. Over het algemeen was er rondom markten en supermarkten een goede toestroom van inwoners. In kernen met minder inwoners, voornamelijk in Aarlanderveen en Zwammerdam, was het echter moeilijker om inwoners te bereiken.

De inloopbijeenkomsten werden minder goed bezocht dan vorige participatieronde. Het gaf de indruk dat inwoners het gevoel hadden 'hun zegje gedaan te hebben'.

Over het algemeen herkenden de inwoners zich in de voorwaarden die uit de eerste participatiefase waren gekomen, zowel voor zonnenvelden als windturbines. Inwoners stemden vaak in met wat de voorwaarden in de praktijk betekenden. Deze punten werden vaak omschreven als 'logisch'. Er werden ook regelmatig benoemd dat de politiek deze keuzes moet maken. Er werd aangegeven dat het lastig is om als individu een afweging over te maken.

Net als in de eerste participatiefase zijn er veel mensen die zeggen dat 'er iets moet gebeuren'. Maar dat zij daar geen last van willen hebben. Een deel van de inwoners is volledig tegen met name windturbines, dit geluid was wederom in Hazerswoude-Rijndijk het sterkste.

Andere aanvullingen die vaker benoemd werden:

- **Besparing:** Inwoners geven aan dat er meer focus moet liggen op het zelf besparen van energie, in plaats van meer opwekken.
- **Netcongestie:** Inwoners hebben zorgen over netcongestie. Sommige inwoners geven aan het raar te vinden dat het net vol zit maar dat er wel meer zonnenvelden en windturbines bij moeten komen.
- **Alternatieve mogelijkheden:** Sommige inwoners geven aan dat er gekeken moet worden naar alternatieve mogelijkheden van opwek. Hierbij wordt kernenergie redelijk vaak genoemd.

Figuur 11. Straatgesprekken tijdens participatiefase 2

Algemeen zonnevelden

Inwoners herkenden zich over het algemeen in de voorwaarden uit de eerste participatiefase.

- **Leg eerst de daken en industrieterreinen vol:** Vrijwel alle inwoners benoemden dat zij zich herkennen in de voorwaarden dat eerst de daken en industrieterreinen vol gelegd moeten worden, alvorens er zonnevelden komen.
- **Planten en dieren:** Ook de voorwaarden voor genoeg ruimte voor planten en dieren werd vaak bevestigd.
- **Zo min mogelijk opvallen:** De voorwaarden dat, wanneer er een zonneveld komt, deze zo min mogelijk op moet vallen, werd vaak als een vanzelfsprekendheid gezien.

Net als in de eerste fase spraken we inwoners die tegen zonnevelden zijn. Zij vinden het vaak zonde van de schaarse ruimte. Een andere groep inwoners stond juist positief tegenover zonnevelden. Zij gaven aan dat ze het belangrijk vinden dat er voldoende duurzame energie is.

Daarnaast hadden inwoners het nog over:

- **Salderingsregeling:** Inwoners spraken hun zorgen uit over de salderingsregeling, en hebben onbegrip over waarom er dan juist meer panelen bijgeplaatst moeten worden. Het net zit toch vol? Dit onderwerp leefde tijdens deze fase een stuk meer dan tijdens de eerste participatiefase, wellicht door recent verschenen nieuwsberichten over dit onderwerp. Ook was er een sterker gevoel van onrechtvaardigheid bij dit punt.
- **Schitteringen:** Er zijn wat zorgen over schitteringen van de panelen. Dit is ook een signaal dat in de eerste participatiefase nauwelijks naar voren kwam.

Algemeen wind

Veel inwoners herkenden zich ook in de voorwaarden uit de eerste participatiefase voor windturbines. De opgehaalde voorwaarden uit de eerste participatiefase komen vaak samen in de voorwaarde dat **windturbines op logische plekken moeten komen**. Wat inwoners als 'logische plekken' zien varieert, maar hangt vaak samen met onderstaande voorwaarden.

- **Genoeg ruimte voor planten en dieren:** Inwoners benadrukten in de tweede participatiefase dat windmolens geen negatieve effecten mogen hebben op de natuur en dieren. Vooral vogels worden vaak genoemd.
- **Voldoende afstand tot woonkernen:** Veel inwoners herkenden de voorwaarden om voldoende afstand tussen windturbines en woonkernen te hebben.
- **Geen effecten op de gezondheid:** Dit wordt ervaren als een belangrijke voorwaarde. Met name in Hazerswoude-Rijndijk wordt op deze voorwaarde extra nadruk gelegd.
- **Geen overlast (slagschaduw en geluid):** Een belangrijke voorwaarde voor veel inwoners. Een aantal inwoners die momenteel hinder ondervinden van de bestaande turbines langs de N11, benadrukken het belang van deze voorwaarde.
- **Cultuur en/of historische plekken blijven behouden:** Inwoners geven aan het belangrijk te vinden dat er voldoende aandacht is voor cultuur en/of historische plekken. Dit geluid is ook in deze fase in Aarlanderveen het sterkste.
- **Mijn uitzicht mag niet veranderen:** Deze voorwaarde roept verschillende reacties op. Veel inwoners ondersteunen deze voorwaarde, terwijl andere bewoners van mening zijn dat het onrealistisch is om het huidige uitzicht te behouden gezien de actuele uitdagingen, zoals woningbouw en energievoorziening.

Net als in de eerste participatiefase sprak een deel van de inwoners zich uit tegen de eventuele komst van windturbines. De redenen hiervoor kwamen overeen met deze uit de eerste participatiefase.

Wat de opbrengsten van fase 1 kunnen betekenen in de praktijk

Op basis van de opbrengsten van fase 1 zijn we in gesprek gegaan over wat deze voorwaarden in de praktijk kunnen betekenen. Dit deden we op basis van de informatie zoals beschreven op pagina 28 en 29. Voor veel inwoners waren de genoemde punten een logisch gevolg van de voorwaarden. Een deel van de inwoners gaf aan dat de politiek over deze punten moet beslissen, omdat dit te inhoudelijk is of omdat zij zich niet geroepen voelen om hier uitspraken over te doen.

Deze drie punten zijn besproken met inwoners:

- **Windturbines zo ver mogelijk van woonkernen plaatsen**

Voor veel inwoners klinkt het logisch om bij de plaatsing van een turbine meer afstand te behouden op plekken waar de zon laag staat en waar vaak de wind vandaan komt. Vanuit inwoners waren er vragen over wat dan de minimale afstand tot woonkernen is.

- **Zoveel mogelijk behoud van natuur en cultuurhistorische plekken**

Het niet plaatsen van windturbines in natuurgebieden wordt vaak als een vanzelfsprekendheid gezien, evenals de cirkels rondom de molenbiotopen. Daarnaast benoemden een paar inwoners dat windturbines niet geplaatst mogen worden tussen de oude molens in.

- **Minimale overlast en verstoring van uitzicht**

Inwoners vonden de keuze tussen spreiding of clustering van windturbines vaak lastig. Hierbij geven inwoners ook vaak aan dat dit een complexe keuze is dat door de politiek gemaakt moet worden.

Een deel van de inwoners heeft de voorkeur voor clustering. Hiervoor moet zorgvuldig een locatie gevonden worden. Andere inwoners vinden spreiden eerlijker, zodat meer inwoners een beetje overlast hebben. Tot slotte spraken we inwoners die voor clustering zijn, zolang het niet bij hun woonomgeving in de buurt is.

Communicatie

Communicatie

Open en transparant communiceren tijdens en over het participatietraject is erg belangrijk. Grootschalige opwek, en windenergie in het bijzonder, ligt vaak gevoelig en roept doorgaans veel emoties op. Duidelijke communicatie neemt dat niet per definitie weg maar zorgt wel dat iedereen zich betrokken kan voelen en zijn of haar stem kan laten horen.

Alle inwoners van de gemeente moeten de kans krijgen hun mening te geven of vragen te stellen over zonnevelden en windturbines. Dit geldt zowel voor de mondige inwoners met een duidelijke mening als voor het zogenaamde stille midden. Daarom hebben we een mix aan participatiemiddelen ingezet. We hebben hierover op verschillende manieren en langs verschillende kanalen gecommuniceerd.

Communicatiemiddelen

We hebben de volgende mix aan communicatiemiddelen in gezet:

- **Nieuwsberichten** op de website van de gemeente en op duurzaam.alphenaandenrijn.nl om inwoners op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen.
- **Persberichten** waarin ook de uitnodiging stond om langs te komen tijdens de inloopbijeenkomsten en straatgesprekken.
- **Artikelen** in het katern Duurzaam Nieuws en Week in Beeld in het Alphen's Nieuwsblad om een breed publiek te bereiken.
- **Sociale mediaberichten** op de kanalen van de gemeente om een groot en divers publiek te bereiken.
- **Advertenties** via Facebook en Instagram om gericht te communiceren met specifieke doelgroepen. In de advertenties werden inwoners opgeroepen om hun zorgen en wensen te delen via de vragenlijst en tijdens de inloopbijeenkomsten en straatgesprekken.

- **Flyers** verspreid via bibliotheken, wijkcentra en het gemeentehuis om inwoners ook offline te bereiken. Daarnaast is er een flyeractie op straat geweest in Boskoop en Alphen aan den Rijn om inwoners met name te attenderen op de inloopbijeenkomsten.
- **Posters** opgehangen in bibliotheken en wijkcentra om de zichtbaarheid van het participatietraject te vergroten.
- **Berichten op het intranet** van de gemeente om medewerkers te informeren en te betrekken.

Daarnaast hebben we in afstemming met o.a. dorpsoverleggen, gebiedsadviseurs, Energiek Alphen en Turbulent gezorgd dat zij inwoners binnen hun eigen netwerk attendeerden op het participatietraject. Dit bleek in sommige kernen veel effect te hebben, voornamelijk in Aarlanderveen en Hazerswoude-Rijndijk.

De gebiedsadviseurs hebben hun contacten in de wijken voorzien van informatie en flyers om zo een zo breed mogelijk publiek te bereiken.

Bereik in participatiefase 1

De effecten van bijvoorbeeld nieuwsberichten, flyers en posters zijn moeilijk meetbaar. Voor de berichten op social media, de advertenties en de webpagina's hebben we wel cijfers over hoeveel mensen er zijn bereikt.

Bereik online communicatiemiddelen participatiefase 1:

Kanaal	Gecommuniceerd over	Totaal aantal weergaven	Likes	Reacties
Facebook	Aankondiging en uitleg participatietraject	18.671	72	87
Instagram	Aankondiging en uitleg straatgesprekken en inloopbijeenkomsten	4805	56	2
LinkedIn	Aankondiging en uitleg participatietraject	4841	56	6
X (Twitter)	Aankondiging en uitleg participatietraject	355	0	0

Bereik advertenties via Facebook en Instagram participatiefase 1:

Advertenties participatiefase 1	Weergaven	Bereik	Aantal klikken op link	Reacties
Facebookadvertenties Inloopbijeenkomsten	178.170	121.736	54	75
Facebook- en Instagramadvertenties vragenlijst	150.389	25.997	1.046	42

Bereik participatiefase 2

Voor de tweede participatiefase zijn wederom de communicatiemiddelen van de gemeente ingezet. Er stond ook een Facebookadvertentie uit over de nieuwe straatgesprekken en inloopbijeenkomsten.

Bereik online communicatiemiddelen participatie fase 2:

Kanaal	Gecommuniceerd over	Totaal aantal weergaven	Likes	Reacties
Facebook	Aankondiging nieuwe straatgesprekken in inloopbijeenkomsten	5.263	25	71
LinkedIn	Aankondiging nieuwe straatgesprekken in inloopbijeenkomsten	123	18	0
X (Twitter)	Aankondiging nieuwe straatgesprekken in inloopbijeenkomsten	256	0	0

Bereik advertenties via Facebook participatiefase 2:

Advertenties participatiefase 2	Weergaven	Bereik	Aantal klikken op link	Reacties
Facebookadvertenties straatgesprekken en inloopbijeenkomsten	334.279	138.078	355	16

Bereik webpagina's

Naast de inzet van sociale mediakanalen hebben we ook gebruik gemaakt van webpagina's om inwoners te informeren over het participatietraject. De webpagina over het participatietraject op de website van de gemeente is 1053 keer bekeken. 27,1% van de bezoekers heeft geklikt op de link naar de vragenlijst. De webpagina over dit onderwerp op DuurzaamAlphen.nl, die ook door de gemeente wordt beheerd, is 190 keer bekeken. Deze webpagina's hebben een belangrijke rol gespeeld in het verstrekken van gedetailleerde informatie over het participatietraject en overige informatie over zonne- en windenergie in Alphen aan de Rijn.

Media

Verschillende media hebben aandacht geschonken aan het participatietraject; er verschenen nieuwsberichten in het Leidsch Dagblad, AD, Studio Alphen, Rodi.nl, Groene Hart Koerier en Omroep West.

Informeren raad en raads werkgroep

Op verschillende momenten is de gemeenteraad geïnformeerd over dit traject. In november 2024 hebben we in de raads werkgroep een presentatie gegeven en vragen beantwoord over de uitgangspunten en opzet van het traject. Op 17 januari is het toegestuurde plan van aanpak onderwerp van gesprek geweest tijdens de raadscommissie. Tijdens deze vergaderingen hebben raadsleden verschillende zaken

onder de aandacht gebracht. Hieronder geven we hieruit een selectie en hoe we hiermee om zijn gegaan.

- Raadsleden gaven aan het belangrijk te vinden dat iedereen daadwerkelijk kon meepraten, en noemden daarbij onder meer de tijden van de straatgesprekken en inloopavonden als voorbeeld. We hebben tijdens het proces steeds gezocht naar tijdstippen en locaties van de straatgesprekken die zo veel mogelijk mensen de gelegenheid boden om mee te praten. De inloopavonden zijn in de eerste fase zelfs opgerekt tussen 17 en 21 uur. In de tweede ronde is dat teruggebracht. Wel is toen geïntensiveerd in straatgesprekken, juist op plekken waar we in de eerste ronde minder mensen hebben gesproken.
- Daarnaast gaven verschillende raadsleden aan dat het helder moet zijn waar de besluitvorming plaatsvindt. Tijdens het participatieproces is steeds aangegeven dat inwoners hierin een rol hebben, maar dat college en uiteindelijk gemeenteraad de voorwaarden voor de gemeente vaststellen, en dat de Provincie ook een wettelijke rol heeft in de uiteindelijke bepaling van locaties voor duurzame energieopwek. De provincie is ook aanwezig geweest tijdens de verschillende inloopbijeenkomsten in de eerste fase.
- Verschillende raadsfracties gaven aan het belangrijk te vinden ook lokale ondernemers te betrekken. In de eerste fase zijn we in gesprek gegaan met de Vereniging Ondernemingen Alphen aan den Rijn (VOA) over hoe wij ondernemers kunnen betrekken op een voor hen passende manier. In de tweede ronde zijn ondernemers uitgenodigd voor de bijeenkomst voor ondernemers, belangenorganisaties en energiecoöperaties.
- Daarnaast kwam de wens op tafel dat medewerkers van de gemeente mee zouden doen aan de gesprekken. Tijdens de straatgesprekken bestonden de duo's uit een ambtenaar en een medewerker van EMMA. Ook bij de inloopbijeenkomsten waren er altijd meerdere ambtenaren aanwezig.
- Ook is de wens geuit dat het onderwerp lokaal eigendom besproken zou worden in dit proces. Daar waar de gesprekken het toelieten, hebben we dit besproken met inwoners tijdens de straatgesprekken en inloopbijeenkomsten. In de vragenlijst werden er vragen gesteld over medezeggenschap en mede-eigenaarschap. Het onderwerp is dus wel voorbij gekomen in het participatietraject, maar niet apart benoemd. Dit heeft er

met name mee te maken dat lokaal eigendom al als eis is geformuleerd (in gemeentelijk beleid, maar ook in het landelijke klimaatakkoord). Het is simpelweg te vroeg om het gesprek diepgravender te voeren. Het advies is om dit gesprek te voeren op het moment dat locaties bepaald zijn.

Na afloop van de eerste fase is de gemeenteraad op de hoogte gehouden van de uitkomsten door middel van een raadsinformatiebrief en een toelichtende bijeenkomst in de raads werkgroep. Ook zijn verschillende raadsleden aanwezig geweest op de bijeenkomsten.

think. do. connect.

E:M+MA.

Wijnhaven 88

2511 GA Den Haag

070 - 87 00 460

info@emma.nl

www.emma.nl

Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#) en [LinkedIn](#)